



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : Z-43452547-120.07-1109407
Konu : Soru Önergesi

08 .11.2022

Sayın Ensar AYTEKİN
Balıkesir Milletvekili

İlgi : 10.10.2022 tarihli ve 7/72741 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

Sayıştay kararlarına ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.
Bilgilerinizi rica ederim.

Süreyya Sadi BİLGİÇ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru Cevabı (2 sayfa)



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

EK

CEVAPLAR:

Cevap 1, 2, 3 ve 4.- Sayıştay, bütçe hakkının gereği olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) adına yüksek denetim faaliyeti yerine getiren işlevsel ve kurumsal bağımsızlığa sahip, denetim ve yargı fonksiyonu bulunan anayasal bir yüksek denetim kurumudur. Sayıştay, hesap verme sorumluluğu ve mali saydamlık esasları çerçevesinde kamu idarelerinin mali faaliyet, karar ve işlemlerini denetlemek ve sonuçları hakkında TBMM'ye doğru, yeterli, zamanlı bilgi ve raporlar sunmakla görevlidir. Sayıştay, denetimlerini TBMM adına yapsa da TBMM ile Sayıştay arasında organik bir bağ veya hiyerarşik bir ilişki bulunmamaktadır.

Sayıştay, yüksek denetim faaliyetini Anayasa'nın 160'ıncı maddesi, 3/12/2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde genel kabul görmüş uluslararası denetim standartlarına uygun olarak yerine getirmektedir.

Sayıştayın kamu idarelerinin mali faaliyet, karar ve işlemleri ile ilgili yapacağı denetimin; amacı, genel esasları ve süreci 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nda düzenlenmiştir. Mezkûr Kanun'un 35'inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre, "Sayıştay ve denetçiler denetim faaliyetlerini bağımsız ve tarafsız olarak yürütür. Sayıştaya denetim görevinin planlanması, programlanması ve yürütülmesinde talimat verilemez."

Bu çerçevede Sayıştay raporları, TBMM'ye sunulma aşamasına kadar belirli süreçlerden geçmektedir. Sayıştay denetçileri tarafından gerçekleştirilen denetimlere ilişkin hazırlanan taslak raporlar, Sayıştay bünyesinde yer alan rapor değerlendirme komisyonları tarafından değerlendirildikten sonra ilgili kamu idarelerine 30 gün içinde cevaplandırılmak üzere gönderilmektedir. Denetim grup başkanlıkları tarafından ilgili kamu idarelerinden alınan cevaplar da dikkate alınarak denetim raporları düzenlenmekte ve görüşü alınmak üzere Sayıştay dairelerine gönderilmektedir. Sayıştay dairelerinin görüşleri de alındıktan sonra raporlar, Rapor Değerlendirme Kurulunda görüşülmekte ve Sayıştay raporu haline gelerek TBMM'ye sunulmaktadır. Bununla birlikte Sayıştay raporları, TBMM'ye sunulduğu tarihten itibaren 15 gün içerisinde kamuoyuna duyurulmaktadır.

Sayıştay raporları, TBMM'ye sunulduktan sonra Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilmekte ve Komisyon tarafından Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi ile birlikte gündeme alınarak görüşülmektedir. Sayıştay raporlarında yer alan hususlar, TBMM'de bütçe ve kesin hesap görüşmeleri süreci boyunca gerek Komisyon gerekse Genel Kurul aşamalarında milletvekilleri tarafından gündeme getirilmekte, değerlendirilmekte ve müzakere edilmektedir. Başka bir ifadeyle, Sayıştay raporları aracılığıyla TBMM tarafından Plan ve Bütçe Komisyonu ve Genel Kurulda ilgili kamu idarelerinin denetimi gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda 2023 yılı bütçe görüşmeleri sürecine ilişkin olarak; Sayıştay tarafından TBMM'ye 4 adedi genel rapor ve 201 adedi kamu idaresi raporu olmak üzere toplam 205 adet Sayıştay raporu sunulmuş ve Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından söz konusu raporlar Komisyon gündemine alınmıştır.

Diğer taraftan Sayıştay, denetim fonksiyonunun yanı sıra yargı fonksiyonuna da sahip bir yüksek denetim kurumudur. Hesap yargılaması, Sayıştay daireleri tarafından yapılmaktadır. Bu kapsamda, Sayıştay tarafından genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin hesap ve işlemlerinin denetimi sırasında kamu zararına yol açan bir husus tespit edildiğinde ilgililerin savunmaları da alınarak yargılamaya esas rapor düzenlenmekte ve bu raporlar ilgili dairelerde görüşülerek karara bağlanmaktadır. Yargılamaya esas raporlar TBMM'ye sunulmamakta, Sayıştay bünyesindeki dairelerde bir hesap mahkemesi olarak hükme bağlanmaktadır.



EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Hesap yargılaması sonucunda kamu zararının tazminine karar verilmesi halinde sorumlular; mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemleri ile illiyet bağı kurularak oluşturulan ilamda yer alan kamu zararından tek başlarına veya birlikte tazmin ile yükümlü olmaktadır. Sayıştay kararlarına karşı itiraz yolları da mümkün olup temyiz, yargılamanın iadesi ve karar düzeltilmesi taleplerinde bulunulabilmektedir.

Yine 6085 sayılı Kanun'un 78'inci maddesi uyarınca denetim ve incelemeler sırasında suç teşkil eden bir fiile rastlandığı takdirde ilgili Sayıştay denetçisi tarafından derhal deliller tespit edilerek durum Sayıştay Başkanlığına bildirilmekte; Sayıştay Başkanının görevlendireceği dairece on beş gün içinde yapılacak inceleme sonucunda toplanan ilk delillerin kamu davası açılmasını gerektirecek nitelikte görülmesi halinde, gereği yerine getirilmek üzere dosya sorumluların bağlı olduğu kamu idaresine veya suçun niteliğine göre doğrudan soruşturma yapılmak üzere Cumhuriyet Savcılığına gönderilmesi için Sayıştay Başsavcılığına iletilmektedir.

Anayasa, TBMM İçtüzüğü ve 6085 sayılı Kanun, Sayıştayın iş ve işlemleri konusunda TBMM Başkanlığına yukarıda açıklananların dışında özel bir denetim yetkisi veya görevi vermemektedir. Nitekim Anayasa'nın 6'ncı maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi hükmüne göre, "Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz." Bu bağlamda önergenizde belirtilen hususlar ile ilgili olarak yukarıda belirtilen süreçler dışında TBMM Başkanlığınca yapılabilecek bir işlem bulunmamaktadır.

